

Krachtwijk

De vestiging van het NedPho in de Amsterdamse Indische buurt is een van de stappen in het proces van buurtverbetering. De buurt, met veel sociale huurwoningen en 'zwarte' scholen, staat te boek als 'krachtwijk'. Oude gebouwen krijgen nieuwe functies. Langzaam komen er hippe winkels en restaurants. Een ambachtsschool veranderde in bioscoop/club/restaurant Studio/K. Restaurant 'Javaplein' is gevestigd in een voormalig badhuis.

Muziek

REPORTAGE NIEUW ONDERKOMEN VOOR NEDPHO

Repetitie van het Nederlands Philharmonisch Orkest in wat ooit de Gerardus Majellakerk was.

Hemelbestormend

In een voormalige katholieke kerk aan het Obiplein in de Amsterdamse Indische buurt vond het Nederlands Philharmonisch orkest een nieuw onderkomen. Met educatieve en maatschappelijke projecten gaat het orkest een culturele buurtfunctie vervullen.

Door **Nell Westerlaken** Foto **An-Sofie Kesteleyn**

N neem maar een *bischen mehr Freiheit!*, instrueert dirigent Marc Albrecht zijn musici. De leden van het Nederlands Philharmonisch Orkest hervatten hun instrumenten en opnieuw stijgt Bruckners *Symfonie nr 4* naar de koepel van de Gerardus Majellakerk in Amsterdam-Oost.

Buiten worden kinderen van school gehaald door moeders met hoofddoekjes, binnen concentreren de musici zich op 'de Romantische'. Onwettig nog, deze repetitie, het orkest is net verhuisd van de Beurs van Berlage naar de Indische buurt, van de pizattentent op het Damrak naar de rust van het Obiplein in Oost, van een relatief donkere oefenruimte naar een lichte, transparante kerk die het afgelopen jaar voor 3,5 miljoen is verbouwd tot wat nu heet de NedPho-koepel.

'Een inspirerende plek', zegt chef-dirigent Albrecht. 'De koepel voelt goed, er zit een *good spirit* in. Prachtig hoe het licht binnenkomt. De ruimte maakt gedetailleerde klankkleuren mogelijk, al komt er nog vrij veel galm terug van de achtermuur.' De komende weken zullen musici uit het orkest met Albrecht en akoestische experts bepalen welke verdere aanpassingen aan het gebouw nodig zijn.

Intussen heeft het orkest veel meer *Freiheit* dan in het Beursgebouw, dat per dagdeel werd gehoord. Voor dezelfde huurlasten hebben het NedPho en het Nederlands Kamerorkest het jaar rond de beschikking over de

uit 1925 daterende kerk, een luxe die weinig orkesten is gegeven. In de vrije uren en avonden kan de kerk worden verhuurd voor feesten, concerten en repetities waarvoor onder meer het Toonkunstkoor inmiddels belangstelling heeft getoond.

Toen de Beurs vier jaar geleden aankondigde op zoek te gaan naar lucratievere exploitatievormen - de huur voor het NedPho zou worden verdubbeld - begon het NedPho een lange zoektocht naar een nieuw onderkomen. 'We hebben onder meer gekeken naar de NDSM-hal in Noord en naar andere Amsterdamse kerken, zoals de Amstelkerk en de Posthoornkerk', zegt orkestdirecteur Rob Streeveelaar. 'Daar hadden we te veel vraagtekens bij de akoestiek of bij eventuele medegebruikers. Hier repeteren we in het hart van het gebouw met onze kantoren, kleinere oefenruimten en bibliotheek er direct omheen. Dat versterkt het familiegevoel.' Het NedPho en het Kamerorkest hebben honderddertig musici en dertig stafleden.

Streeveelaar kreeg fors kritiek toen de keuze viel op een kerk in Oost, eigendom van NV Stadsherstel. Kerken zijn gebouwd voor galmende predikers, niet voor orkesten die elke muzikale nuance zo subtiel mogelijk willen overbrengen. 'Ook ik had mijn twijfels', zegt musicus Miek Laforce, terwijl ze haar hoorn even terzijde legt. 'Ik dacht: dat lukt nooit met zo'n koepel, maar ik moet toegeven dat het geluid droger is dan ik had verwacht.' Dankzij 700 vierkante meter dem-

pend materiaal is de nagalm teruggebracht van 6 naar 1,9 seconde. De verbouwingskosten worden gedeeld door het NedPho en Stadsherstel.

Met zijn suizelende vioolpartijen en daverende koperstukken geeft Bruckners Vierde alle gelegenheid de voormalige katholieke kerk te toetsen op akoestiek. Een hangende stelling boven het orkest met onzichtbare matrassen van staalwol weerkaatst de muziek en dempt de galm uit de 35 meter hoge koepel. Die bekroont op haast koninklijke wijze de bijna ronde zaal waarin veel licht hout en glas is verwerkt. Eronder is behalve voor het orkest plaats voor 230 stoelen, die op in hoogte verstelbare vloerdelen zijn geplaatst.

De opstelling biedt mogelijkheden voor ensemble-concerten en voor de educatieve en maatschappelijke projecten waarmee het NedPho een reputatie heeft verworven. De eerste schoolklassen zullen binnenkort weer worden ontvangen en ook de buurt is van harte welkom. Een klasisiek orkest in een gekleurde volksbuurt? 'Op het Damrak en de Warmoesstraat is het in alle drukte en met alle toeristen veel moeilijker aansluiting te krijgen met omwonenden', zegt Streeveelaar. Allereerst wordt samenwerking gezocht met ondernemers uit Oost, zoals cateraars en bloemisten. 'We overwegen ook kleine buurtconcerten te organiseren of tijdens de laatste repetitie van de week bedrijven uit te nodigen.'

De eerste contacten zijn bemoedigend. Onlangs repeteerde het jeugdsymphonie-orkest uit Turkije in de nieuwe NedPho-koepel. 'Hadden we opeens 97 Turkse jongeren in huis', zegt Streeveelaar. 'Tijdens de openbare repetitie kwamen bewoners uit de Turkse gemeenschap kijken en die brengen naar gewoonte hapjes mee als er wat te vieren valt. Heel gezellig.' Nog even en ook die nieuwe mensen in de buurt met die koffers op hun rug zijn een vertrouwd beeld in supermarkt Medina.